Glanhau eich dŵr gwastraff

Dŵr gwastraff yw'r dŵr sy'n gadael eich tŷ chi pan fyddwch wedi cael bath neu dynnu dŵr y toiled. Mae'r dŵr hwn yn llifo i garthffos gyda dŵr glaw sy'n rhedeg oddi ar y ffyrdd ac i lawr y draeniau.

1 Sgrinio

Mae'r dŵr yn mynd trwy sgriniau sy'n tynnu pethau trwm fel clytiau, darnau plastig a phethau mawr eraill. Mae'r broses hon yn delio â llawer o'r stwff sy'n cael ei garlo yn y dŵr.

Rydyn ni'n gofalu am 36,000km o garthffosydd — a fyddai'n ddigon hir i fynd o Gymru i Awstralia ac yn ôl.

2 Tanciau Cychwynnol

Mae stwff solet mân, sef 'slwtsh', yn suddo i waelod y tanc. Mae crafwyr yn sgubo'r slwtsh i ffwrdd ac yna caiff ei dynnu oddi yno a'i drin.

3 Awyru

Mae'r dŵr yn cael ei drin mewn un o ddau ddull, naill, ai:

Gwelyau hidlo: Caiff dŵr gwastraff ei chwistrellu ar wely o olosg, graean neu glincer. Mae bacteria'n byw ar wyneb y defnyddiau hidlo hyn ac, wrth i'r dŵr basio trwodd, mae'r bacteria, y ffyngau ac organebau eraill sydd ar yr wyneb yn bwydo ar y defnydd organig yn y carthion, gan ei droi'n ddŵr, yn garbon deuocsid ac yn nitrogen. Wedyn, mae'r dŵr hwn yn symud i gam nesaf y driniaeth.

Slwtsh actifedig: Dyma ddull arall o drin y dŵr gwastraff (fel a welir yn y diagram). Caiff aer ei bwmpio o waelod y tanc sy'n cynnwys dŵr gwastraff a bacteria. Mae hyn yn rhoi ocsigen i'r bacteria. Yna, maen nhw'n atgynhyrchu ac yn treulio'r amhureddau sydd yn y carthion.

Pŵer Pŵ

Mae slwtsh yn cael ei basio trwy dreulydd ar dymheredd o 35°C. Mae'n broses barhaus ac mae'n cymryd 15-20 diwrnod. Mae'r defnydd organig yn dadelfennu yn y treulydd i gynhyrchu nwy methan a charbon deuocsid. Caiff y nwy ei losgi i gynhyrchu trydan a dyna rydyn ni'n ei alw'n Pŵer Pŵ!

Rydyn ni'n gwneud digon o drydan o Bŵer Pŵ fel y gallai pob teulu yng Nghymru wylio'r teledu'n ddidor am 6 diwrnod.

Mae gennym 836 o Weithfeydd Trin Dŵr Gwastraff sy'n glanhau dŵr o'r carthffosydd cyn ei ddychwelyd i'r gylchred ddŵr.

4 Triniaeth Derfynol

Mae'r broses waelodi derfynol yn debyg i'r gwaelodi cychwynnol ond erbyn hyn mae'r dŵr yn ddigon glân i gael ei arllwys yn ôl i afonydd a'r môr. Ar rai safleoedd, rydyn ni'n defnyddio triniaeth uwchfioled fel bod safon yr elifiant hyd yn oed yn uwch.

5 Trin Slwtsh

Mae'r slwtsh sydd ar ôl yn dilyn y broses lanhau yn cael ei gasglu a'i drin ac weithiau mae ffermwyr yn ei ddefnyddio fel gwrtaith. Mae'r gweddill yn cael ei daflu i safleoedd tirlenwi.

@Discoverdwr dwrcymru.com